

Kimmo Pietiläisen testamentti

OLAVI KANERVISTO

Vuonna 2003 Mensa-palkittu toimittaja ja kääntäjä Kimmo Pietiläinen on tehnyt mittavan elämäntyön tietokirjallisuuden kääntäjänä ja kustantajana: yhteensä 130 teosta, joista yli sata on haastavien talous- ja luonnontieteellisten kirjojen suomenoksia.

Nyt, eläkeiän lähestyessä, on ilmestynyt myös ensimmäinen oma pamfletti, joka käsittelee modernin maailmankulttuurin tuontia Suomeen. Kimmon mielestä suomi lakkaa kuulumasta ns. kulttuurikieliin, jos kyseistä kirjallisuutta ei ole saatavana omalla äidinkielellä.

Kimmo Pietiläinen vaatii, että Suomeen, suomeksi tulevien ajatusten virran ei pidä antaa ehtyä sen jälkeen, kun hänen ja kenties samalla koko Terra Cognita –kustantamon toiminta joskus

päättyy: ”Valtion eli meidän on ryhdyttävä määrätietoisesti tuomaan suomeen modernia maailmankulttuuria.”

Pietiläisen mukaan ensimmäiset suomalaiset kirjankustantajat (1800-luvulla) panostivat voimakkaasti juuri tietokirjallisuuteen, ja varsinkin suurilla tietosanakirjoilla on ollut korvaamaton vaikutus kansansivistykseen. Innostus lopahti kuitenkin 1970-luvulla, kun suuret kustantajat Otava ja WSOY samaan aikaan lopettivat tietokirjasarjansa ”kannattamattomina”. Osin muistakin syistä myös suurten tietosanakirjojen tekeminen on loppunut.

Oman ikäpolveni aikuisopiskelijoista tiedän ja tunnen yksilöitä, jotka ovat suorittaneet jopa iltalukion ja ylioppilastutkinnon reaalikokeen pääosin Otavan Encyclopedian ja WSOY:n Spectrumin avulla, lähinnä ”virallisten” oppikirjojen kalleuden takia. Tietokirjallisuuden arvostuksen

nykyistä alennustilaa kuvaa hyvin se, että nykyisin kyseiset teokset eivät kelpaa edes antikvariaatteihin ilmaiseksikaan, vaan ainoastaan paperinkeräykseen.

”Oman musertavan panoksensa tähän kehitykseen antoi samaan aikaan alkanut ihmeellinen, uljas koulujärjestelmä. Tarkoitus oli sivistää koko kansa, mutta on saatukin kansa, joka ei arvosta mitään sivistykseen liittyvää ja jonka mielestä ajattelun pitää olla helppoa ja ilmaista. Syntyi passiivinen kansa. Sen mielestä yhteiskunnan velvollisuus on huolehtia kansalaisten hyvinvoinnista, ja oman ammattitaitonsa ja henkisen elämänsä kehittäminen ei ole yksilön oma tehtävä, vaan työnantajan tai yhteiskunnan.”

”Varovaisuus ja sopivuus ovat ottaneet maamme henkisessä elämässä ylivalan. Mitään ei saa sanoa eikä mitään saa polemisoida. Tärkeintä on kerätä maksimipisteet poliittisen korrektiuden agility-radalla...”

”Kirjojen kulkukauppiaana olen yli kahdenkymmenen vuoden ajan seurannut eri tilaisuuksissa, miten nuorten opettajien suhtautuminen kirjoihin muuttuu. Ainakin heidän omaan alaansa uutta tuovat kirjat näyttävät kiinnostavan heitä yhä vähemmän. Silloinkin kun kirja nousee taustan kohinasta heidän silmiinsä, ensimmäinen ajatus on pohtia, miten työnantajan saisi maksamaan sen. Mieleen tulee usein, että kirja jää lukematta.”

Omien kommenttieni sijasta kopioinpa lopuksi tekstinäytteenä kirjan lyhimmän, 18. luvun ”Mitä kadun” kokonaisuudessaan:

”Kadun vain yhtä asiaa.

Puolikymmentä vuotta sitten Osmo Tammisalon teos Rakkauten evoluutio oli Tieto-Finlandia-ehdokkaana. Sotakirja voitti.

Kustantajana lähetin Rakkauten evoluution Valtion tiedonjulkistamispalkinnon ehdokkaaksi Jussi Nuortevalle, silloiselle neuvottelukunnan pomolle.

Ajallaan paketti tuli avaamattomana takaisin.

Kadun sitä, että avasin paketin.

Sopivassa tilaisuudessa se olisi ollut hieno näyttö tavasta, jolla suomalainen humanismi suhtautuu moderniin maailmankulttuuriin.”

Suomen Mensa sentään on huomionnut Pietiläisen kustantamon tuotteet useasti: mm. allekirjoittaneen Mensalaisessa julkaistuista kirja-arvosteluista tasan 35 %, suomenkielisistä kirjoista jopa puolet on käsitelty Terra Cognitan julkaisemia teoksia. Tekijä muistaa mainita yhdistykseltämme saamansa virallisen huomionosoituksen:

”Väärinkäsitysten välttämiseksi totean, että olen saanut koko joukon palkintoja. Eniten arvostan Skepsiksen Sokratesta, Mensan palkintoa, Humanistiliiton tunnustusta ja Vapaa-ajattelijoiden Vöinö Voipio –palkintoa. Ne ovat tulleet lahjomattomilta.”

